

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
ZDRAVSTVENI INŠPEKTORAT RS

Parmova 33, 1000 LJUBLJANA
Telefon: 01 280 38 04, Telefax: 01 280 38 08

NADZOR NAD PRAVILNIM OZNACEVANJEM GENSKO SPREMENJENIH
ORGANIZMOV V ŽIVILIH ZA LETO 2005

Ministrstvo za zdravje¹

Zdravstveni inšpektorat RS je v okviru svojih pristojnosti, opredeljenih v Zakonu o zdravstveni ustreznosti živil ter izdelkov in snovi, ki prihajajo v stik z živilo (Ur.l.RS, št. 52/00, 42/02, 47/04) ter Uredbi o izvajanju Uredbe (ES) o gensko spremenjenih živilih in krme in Uredbe (ES) o sledljivosti in oznacevanju gensko spremenjenih organizmov ter sledljivosti živil in krme, izdelanih iz gensko spremenjenih organizmov (Ur.l.RS 84/05), ki je določila pristojne organe in kazenske določbe v zvezi z izvajanjem Uredbe 1829/2003/ES (Uredba o gensko spremenjenih živilih in krmi) in Uredbe 1830/2003/ES (Uredba o sledljivosti in oznacevanju gensko spremenjenih organizmov ter sledljivosti živil in krme, izdelanih iz gensko spremenjenih organizmov), v letu 2005 izvajal tako inšpekcijske preglede kot tudi vzorčenje živil, z namenom laboratorijskega preskušanja odvzetih vzorcev.

Zakonodaja, ki ureja področje gensko spremenjenih organizmov (GSO) v živilih določa, da se za uporabo v proizvodnji živil lahko uporabljajo le na nivoju Evropske skupnosti v ta namen odobreni gensko spremenjeni organizmi. Živila, ki so, taka kot so, namenjena koncnemu potrošniku in ki vsebujejo GSO ali so iz njega sestavljena oziroma so proizvedena iz GSO ali vsebujejo sestavine proizvedene iz GSO, morajo biti označena, v kolikor je vsebnost GSO materiala nad 0,9% posamične sestavine. To informacijo je potrebno navesti na oznacbi. Poleg tega mora nosilec dejavnosti zagotoviti, da ima shranjeno vso dokumentacijo, s podatki o vsebnosti/sestavljenosti proizvoda iz GSO in dodeljenem identifikatorju.

Z namenom naključnega preverjanja stanja na področju GSO v živilih sta Inštitut za varovanje zdravja RS ter Zavod za zdravstveno varstvo Maribor v sodelovanju z Zdravstvenim inšpektoratom RS pripravila program monitoringa, v katerem sta opredelila skupine živil, ki bi lahko vsebovale GSO. Tako je bilo v proizvodnji in prometu odvzetih 148 vzorcev živil, iz skupin živil opredeljenih v tabeli 1. Dodatno je bilo ob uvozu odvzetih 65 vzorcev živil, z namenom naključnega preverjanja skladnosti z zakonodajo glede oznacevanja kot tudi izvajanja zahtev predvidenih v odločbi Komisije št. 317/2005 o izrednih ukrepih glede nedovoljenega gensko spremenjenega organizma "Bt10" v koruznih proizvodih.

¹Porocilo o nadzoru Zdravstvenega inšpektorata RS nad pravilnim oznacevanjem GSO v živilih. Zdravstveni inšpektorat RS. Ministrstvo za zdravje

Tabela 1:

	Skupno št. vzorcev	Kvalitativna analiza GSO - "negativna"	Kvalitativna analiza GSO - "pozitivna"
Skupina živil			
Zelenjava plodovke - paradižnik	17	17	0
Sojina moka, kosmici	28	27	1
Otroška hrana do treh let (na osnovi žit)	31	31	0
Fermentirani rastlinski proteini - sojine omake	30	30	0
Druga predelana živila na osnovi soje in koruze (tofu, drugi vegetarijanski izdelki, polpripravljena živila/polpeti, kroketi, paštete)	72	70	2
Koruzni zdrob	10	10	0
Koruzna	10	10	0
Drugo (mešanice moke z dodatki, dodatki za mesno industrijo,...)	15	15	0
Skupaj	213	210	3

Od skupno 213 odvzetih vzorcev, dva vzorca sojinih kock s poreklom iz tretjih držav, nista bila označena v skladu z določbo 12.clena Uredbe 1829/2003/ES (Uredba o gensko spremenjenih živilih in krmi), ker na deklaraciji izdelka nista vsebovala podatka o vsebnosti GSO. Opravljena analiza je namreč dokazala vsebnost gensko spremenjene soje (Round-up Ready soja) v kolicini 64% ter 92%. Oba pozitivna vzorca sta izhajala iz istega lota, zato je ZIRS zadevo vodil skupaj v okviru enega inšpekcijskega postopka. Na podlagi analiznega poročila je Zdravstveni inšpektorat RS prepovedal promet z živilom ter poostril nadzor ob uvozu. Nosilec živilske dejavnosti, ki je živilo deklariral kot "prosto GSO", je sporni lot unicil. Poleg tega je bil v prometu odvzet 1 vzorec sojine moke, v katerem je bila dokazana vsebnost GS Round-up Ready soje v kolicini 2,4%. Ker je bil vzorec odvzet le od dela pošiljke, je Zdravstveni inšpektorat RS ponovno vzorcil celoten lot, za katerega pa je analiza pokazala na vsebnost GSO pod mejo, ki zahteva označevanje.

Zdravstveni inšpektorat v letu 2006 nadaljuje z nadzorom nad pravilnim označevanjem živil in sledljivostjo živil, ki vsebujejo GSO in sicer s preverjanjem dokumentacije v proizvodnji, vzorčenjem živil v okviru letnega programa kot tudi ob uvozu.

¹Porocilo o nadzoru Zdravstvenega inšpektorata RS nad pravilnim označevanjem GSO v živilih. Zdravstveni inšpektorat RS. Ministrstvo za zdravje